

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการผูกเสี่ยวทางการ ตามโครงการ "วันผูกเสี่ยว" ที่จัดพิธีขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2523 ณ กิ่งอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาเทียบกับเสี่ยวดั้งเดิม และมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้.-

1. เพื่อศึกษาแบบแผนของการผูกเสี่ยวดั้งเดิมและเสี่ยวทางการ
2. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของการมีคู่เสี่ยว เช่นศึกษาลักษณะทั่วไปของเสี่ยวดั้งเดิม เสี่ยวทางการ และศึกษาพื้นฐานของการมีคู่เสี่ยว
3. ศึกษาถึงการติดต่อสัมพันธ์กันหลังการผูกเสี่ยว
4. เพื่อการประเมินผลการผูกเสี่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง
5. เพื่อศึกษาทัศนคติของเสี่ยวดั้งเดิม เสี่ยวทางการและทัศนคติของประชาชนกิ่งอำเภอเปือยน้อย ที่มีต่อโครงการผูกเสี่ยวทางการ และการผูกเสี่ยวดั้งเดิม

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้.-

1. แบบแผนของการผูกเสี่ยวดั้งเดิม และเสี่ยวทางการนั้น การผูกเสี่ยวดั้งเดิม (Traditional Seiw) คือการผูกมิตร การมีเพื่อนแท้ ซึ่งได้มีมาเป็นเวลานานนับศตวรรษ จนกลายเป็นประเพณีอันดีงามของชาวไทย โดยเฉพาะชาวไทยภาคอีสาน นิยมผูกเสี่ยวกันมาก การผูกเสี่ยวมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาวะการณ์เช่น.-

1.1 การผูกเสี่ยวให้ลูก

- 1.1.1 การผูกเสี่ยวให้ลูกเกิดจากการที่พ่อแม่ทั้ง 2 ฝ่ายมีความชอบพอรักใคร่สนิทสนมกันมาก่อน เมื่อมีลูกอยู่ในวัยเดียวกัน และเพศเดียวกัน มีรูปร่างลักษณะอุปนิสัยใจคอคล้ายคลึงกัน ก็ตกลงให้ลูกมาเป็นเสี่ยวกัน

1.1.2 เกิดจากพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ไปพบเห็นเด็กที่มีรูปร่าง หน้าตา อุปนิสัย คล้ายคลึงกันกับลูกของตน มีวัยใกล้เคียงกัน เพศเดียวกัน ผู้ใหญ่ก็จะทำการผูกเสี่ยวให้

1.2 การผูกเสี่ยวระหว่างผู้ใหญ่ด้วยกัน หรือผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว เกิดขึ้นเมื่อบุคคลทั้ง 2 ฝ่ายได้พบกัน มีความชอบพอ สนับสนุนกัน ก็ตกลงผูกเสี่ยวกัน พิธีในการผูกเสี่ยวแบบดั้งเดิมนั้นมีหลายวิธี ทั้งนี้ยอมแล้วแต่วัฒนธรรมย่อยของแต่ละท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่แล้วพิธีผูกเสี่ยวดั้งเดิมมักจะทำกันง่าย ๆ โดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ของผู้เสี่ยวใช้ค้ายผูกข้อมือเสี่ยวแต่ละคน พร้อมทั้งให้อาวาทแก่ผู้เสี่ยวให้รักใคร่ จริ่งใจต่อกัน มีอะไรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

การผูกเสี่ยวทางการ (official seiw) เป็นการผูกเสี่ยวที่ทางราชการกิ่งอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ได้จัดให้มีพิธีขึ้นในระดับอำเภอเป็นครั้งแรกของจังหวัดขอนแก่น หรือเป็นครั้งแรกของประเทศไทยก็ได้ โดยจัดพิธีผูกเสี่ยวขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2523 นายเลื่อน รัตนมงคล ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเปือยน้อยสมัยนั้น และคณะเป็นผู้ศรัทธาเริ่มให้มีขึ้น

แบบพิธีการผูกเสี่ยวทางการ ได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดพิธีผูกเสี่ยว เริ่มตั้งแต่การจัดหาผู้เสี่ยว ได้แจกใบสมัครผูกเสี่ยวให้ผู้สนใจต้องการจะมีเสี่ยวกรอกใบสมัคร ระบุชื่อ เพศ อายุ วันเดือน ปีเกิด ภูมิลำเนา สัญชาติ เชื้อชาติ ชื่อบิดา มารดา อาชีพบิดามารดา ที่อยู่ปัจจุบัน อาชีพ การศึกษา สถานภาพการสมรส ความสามารถ อุปนิสัย ใจคอ ฯลฯ เป็นต้น ขึ้นต่อไปคณะกรรมการได้ประกบผู้เสี่ยวที่มีเพศ วัย ลักษณะ อุปนิสัย คล้าย ๆ กันให้เป็นคู่เสี่ยวกัน ในวันพิธีผูกเสี่ยวได้เชิญคู่เสี่ยวมาพบกัน และทำความรู้จักกัน พร้อมทั้งจัดขบวนแห่ไปที่บริเวณวัดธาตุทอง ตำบลเปือยน้อย กิ่งอำเภอเปือยน้อย เพื่อประกอบพิธีผูกเสี่ยวต่อไป

2. ลักษณะพื้นฐานของการมีคู่เสียว

2.1 ลักษณะทั่วไปของเสียวคั้งเคิม และเสียวทางการ ได้สัมภาษณ์เสียวคั้งเคิมที่เป็นตัวอย่างทั้งหมด 104 ราย เสียวทางการ 110 ราย

เพศ ส่วนใหญ่ผู้ตอบคำถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 63.1 เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 68.3 และเป็นเสียวทางการร้อยละ 58.2

อายุ เสียวทั้ง 2 ประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 33.7 เสียวทางการร้อยละ 39.1 รองลงมาอยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 31.1 แต่เป็นเสียวทางการร้อยละ 11.8 จะเห็นได้ว่าเสียวคั้งเคิมอยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปมีมากกว่าเสียวทางการค่อนข้างจะมาก

ความสัมพันธ์กับครอบครัว เสียวทั้ง 2 ประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว รองลงมาเป็นลูก เสียวคั้งเคิมส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 61.5 ขณะที่เสียวทางการส่วนใหญ่เป็นลูก ร้อยละ 55.5

สถานภาพการสมรส เสียวทั้ง 2 ประเภทส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 65.9 เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 75.0 เสียวทางการร้อยละ 57.3 แสดงให้เห็นว่าเสียวคั้งเคิมแต่งงานแล้ว มีมากกว่าเสียวทางการค่อนข้างจะมาก

ระดับการศึกษา เสียวทั้ง 2 ประเภทส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับ ป.1 - ป.4 ร้อยละ 70.1 เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 75.0 ขณะที่เสียวทางการร้อยละ 65.5 รองลงมาจบการศึกษาระดับ ป.5 - ป.7 ร้อยละ 13.0 เป็นเสียวคั้งเคิมร้อยละ 8.6 เสียวทางการร้อยละ 17.3 แสดงให้เห็นว่าเสียวคั้งเคิมจบการศึกษาระดับ ป.1 - ป.4 มีมากกว่าเสียวทางการค่อนข้างจะมาก ขณะที่เสียวทางการจบการศึกษาระดับ ป.5 - ป.7 มีมากกว่าเสียวคั้งเคิม

อาชีพ เลี้ยงทั้ง 2 ประเภทส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ทำไร่
ถึงร้อยละ 88.3 เป็นเลี้ยงคังเคิมร้อยละ 90.4 เป็นเลี้ยงทางการร้อยละ 86.4

รายได้ เลี้ยงทั้ง 2 ประเภทส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า
5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.4

2.2 พื้นฐานของการมีคู่เลี้ยง

อายุเมื่อเริ่มรู้จักคำว่า "เลี้ยง" ทั้งเลี้ยงคังเคิม และเลี้ยง
ทางการ ส่วนใหญ่รู้จักคำว่า "เลี้ยง" เมื่ออายุ 7-10 ปี ร้อยละ 59.8 เป็นเลี้ยง
คังเคิมร้อยละ 61.5 เลี้ยงทางการร้อยละ 58.2

การเคยมีคู่เลี้ยงมาก่อน เลี้ยงทางการเคยมีคู่เลี้ยงคังเคิม
มาก่อนการถูกเลี้ยงทางการ ร้อยละ 46.4

จำนวนคู่เลี้ยงที่เคยมีมาก่อน ทั้งเลี้ยงคังเคิมและเลี้ยงทาง
การ เคยมีคู่เลี้ยงมาก่อน จำนวน 1 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.9 เป็นเลี้ยงคังเคิม
ร้อยละ 71.2 เลี้ยงทางการร้อยละ 31.8

ระยะเวลาของการถูกเลี้ยง เลี้ยงคังเคิมได้ถูกเลี้ยงมาแล้ว
21 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 45.2 รองลงมาถูกเลี้ยงมาแล้วในระยะ 1-5 ปี ร้อย
ละ 23.1

สถานภาพการสมรสขณะถูกเลี้ยงแบบคังเคิมนั้นส่วนใหญ่เป็น
โสด คิดเป็นร้อยละ 86.5 พบว่าการเป็นเลี้ยงกับคนที่แต่งงานแล้ว สามารถจะให้
ความช่วยเหลือกันได้เหมือนเป็นเลี้ยงกับคนโสด ส่วนใหญ่เลี้ยงคังเคิมมีอายุเท่ากันซึ่ง
จะช่วยให้สนิทสนมกันง่ายขึ้น ความคิดและนิสัยก็สอดคล้องกัน

วิธีที่มาซึ่งการผูกเสี่ยว เสี่ยวคั้งเคิมส่วนใหญ่ได้มาผูกเสี่ยว โดยได้รับคำแนะนำจากญาติพี่น้องและเพื่อน เมื่อมีความสนิทสนมกันก็ผูกเสี่ยวกัน รองลงมาญาติผู้ใหญ่จัดการผูกเสี่ยวให้ เสี่ยวทางการส่วนใหญ่มาผูกเสี่ยวโดยความสมัครใจ รองลงมาโดยการแนะนำจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน ครู พัฒนาการ การเกณฑ์ให้มาผูกเสี่ยว ทางกรมมีน้อยที่สุด

เหตุผลอันดับ 1 ของการมีคู่เสี่ยว เสี่ยวคั้งเคิมส่วนใหญ่มีคู่เสี่ยว เพราะต้องการเพื่อนสนิท เสี่ยวทางการส่วนใหญ่มีคู่เสี่ยวเพราะต้องการเพื่อนต่างหมู่บ้าน เมื่อผ่านไปมาจะได้แวะพักอาศัย

การเคยรู้จักคู่เสี่ยวทางการมาก่อน ส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักคู่เสี่ยวของตนมาก่อน มีถึงร้อยละ 83.6

3. การติดต่อกับสัมพันธ์หลังการผูกเสี่ยว

3.1 จำนวนคนและจำนวนครั้งที่ติดต่อกันและกันในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา จากเสี่ยวคั้งเคิมที่เป็นตัวอย่าง 104 ราย ได้ไปติดต่อกับคู่เสี่ยว 103 ราย หรือร้อยละ 99.0 ไม่ได้ติดต่อกัน 1 ราย (อายุ 68 ปี ชาย) ส่วนใหญ่ไปติดต่อกันมากกว่า 10 ครั้ง ขณะเดียวกันคู่เสี่ยวคั้งเคิมได้มาติดต่อกับเสี่ยว 103 ราย ส่วนใหญ่มาติดต่อกันมากกว่า 10 ครั้งเช่นกัน

จากเสี่ยวทางการที่เป็นตัวอย่าง 110 ราย ได้ไปติดต่อกับคู่เสี่ยว 91 ราย หรือร้อยละ 82.7 ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 88.6 เสี่ยวที่ไม่ได้ไปติดต่อกับคู่เสี่ยวส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไปติดต่อกัน 3 ครั้ง คู่เสี่ยวทางการได้มาติดต่อกับเสี่ยวมี 87 ราย หรือร้อยละ 79.1 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป - 35 ปี มีถึงร้อยละ 90.7 คู่เสี่ยวที่ไม่ได้ติดต่อกัน ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่คู่เสี่ยวมาติดต่อกับเสี่ยวจำนวน 3 ครั้ง

3.2 วัตถุประสงค์ของการติดต่อซึ่งกันและกัน

เลี้ยวตั้งเดิมส่วนใหญ่มีการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อการเยี่ยมเยียน รองลงมาเพื่อการเยี่ยมเยียนและขอคำปรึกษาหารือ เช่น ปรึกษาเรื่องทำนา ทำไร่ ให้ได้ผลผลิตสูง เรื่องสุขภาพวัว ควาย วิธีปลูกบ้าน การค้าขาย เลี้ยวที่สูงอายุ ปรึกษาหารือเรื่องการทำงานกุศล เช่น การหาเงินเข้าวัด นอกจากนี้ได้ติดต่อกันเพื่อขอความช่วยเหลือ เช่น ขอยืมเงิน ขอพันธุ์พืชมาปลูก ช่วยคู่เลี้ยวแลกเปลี่ยนของ เช่น นำปลาร้ามาแลกข้าวสาร แลกเปลี่ยนวัว ควาย ซึ่งกันและกัน เพราะคู่เลี้ยวบางรายเป็นพ่อค้าขายวัว ควาย ด้วยกัน ฯลฯ

เลี้ยวทางการ ส่วนใหญ่ได้ติดต่อกันเพื่อการเยี่ยมเยียน รองลงมาเพื่อการเยี่ยมเยียนและการปรึกษาหารือ เช่น ปรึกษาเรื่องเรียนต่อ การสร้างบ้าน การปลูกพืชไร่ การเลือกคู่ครอง การเจ็บป่วย และเรื่องสถานที่รักษาพยาบาล นอกจากนี้ได้ติดต่อกันเพื่อขอความช่วยเหลือ เช่น ให้ช่วยค้ำแรงงานในการเกี่ยวข้าว คำนวณ นวดข้าว ช่วยตามหาควายที่หาย ช่วยหางานให้ทำ ช่วยให้ยืมเงิน ให้ไม้ไปปลูก กระต๊อบ ให้ปลาร้า ฯลฯ

3.3 ช่วงเวลาและเหตุผลที่คู่เลี้ยวติดต่อซึ่งกันและกันในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

เลี้ยวตั้งเดิมได้ติดต่อซึ่งกันและกันบ่อยที่สุดในช่วงเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ว่างจากการทำนา คู่เลี้ยวได้ไปมาหาสู่กัน เช่น ไปเที่ยวงานบุญเวส เที่ยวงานสงกรานต์ ด้วยกัน เดือนพฤษภาคม ส่วนใหญ่เลี้ยวไปเที่ยวงานบุญบั้งไฟ รองลงมาคู่เลี้ยวไปติดต่อขอยืมเงินเป็นก่ำเล้าเรียนลูก เพราะเป็นระยะเปิดเทอมใหม่ และยืมควายมาไถนา

เสียวทางการ ได้ติดต่อกันและกันบ่อยที่สุดในช่วงเดือน
มีนาคม เมษายน และพฤษภาคม เช่นเดียวกับเสียวคั้งเคิม ส่วนใหญ่เดือนมีนาคมเสียว
ไปเที่ยวงานบุญเวส งานทอดผ้าป่าด้วยกัน เดือนเมษายน คู่เสียวส่วนใหญ่ไปเที่ยวงาน
บุญบ้องไฟด้วยกัน และไปช่วยเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง

3.4 จำนวนครั้งของการพบและลักษณะของการต้อนรับของคู่เสียว
ขณะที่ติดต่อกันและกัน

เสียวคั้งเคิม คู่เสียวส่วนใหญ่พบกันทุกครั้งเมื่อติดต่อกัน
และกัน รองลงมาพบกันบางครั้ง ไม่เคยพบเสียวมีจำนวนน้อยมาก การต้อนรับของคู่
เสียวนั้น ได้ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นเป็นกันเอง เสียวได้เลี้ยงข้าวปลาอาหาร ญาติ
พี่น้องพ่อแม่ของเสียวได้มาพูดคุยให้การต้อนรับด้วย เวลากลับไ้หาของฝากให้ คนใน
หมู่บ้านเสียวได้ให้การทักทายอย่างเป็นกันเอง กรณียาเยี่ยมเสียว และไม่พบคู่เสียว
พบว่าญาติในครอบครัวให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น เหมือนกับเวลาที่เสียวอยู่

เสียวทางการ ส่วนใหญ่พบกันทุกครั้ง เมื่อไปติดต่อยิ้มเยิน
กัน รองลงมาพบเสียวบางครั้ง ไม่เคยพบเสียวเลยน้อยที่สุด การต้อนรับของคู่เสียว
ส่วนใหญ่ได้เป็นไปอย่างอบอุ่น เป็นกันเอง พ่อแม่และญาติพี่น้องในครอบครัวได้ให้การ
ต้อนรับอย่างอบอุ่น เป็นกันเอง คนในหมู่บ้านก็ทักทายอย่างเป็นกันเอง ทั้งยังได้ชักชวน
เสียวให้มาเที่ยวบ่อย ๆ

3.5 เรื่องที่สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ขณะที่ไป
ติดต่อยิ้มเยินกัน

เสียวคั้งเคิม ส่วนใหญ่ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
ในเรื่องการทำนา ทำไร่ และการไปเที่ยวงานบุญต่าง ๆ ด้วยกัน พูดคุยเรื่องคู่ครอง
เรื่องดินฟ้าอากาศ ภาวะฝนแล้ง การไปหางานทำ การเจ็บป่วย การค้าขาย การขาย
ควาย ฯลฯ เป็นต้น

เส้นทาง การ ส่วนใหญ่ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
เรื่องการทำนา ทำไร่ การไปเที่ยวงานบุญ พุทธศุข เรื่องคู่ครอง การค้าขาย การเจ็บ
ป่วย เช่นเดียวกับเสียวคังเคิมพูดคุยกัน ต่างกันแต่ว่าเส้นทาง การได้พูดคุยกันเรื่อง
การเรียน อีกด้วย

4. การประเมินผลการผูกเสียวในค่านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและ
การปกครอง

4.1 ในค่านเศรษฐกิจ

ก. การมีของฝาก เสียวคังเคิมเมื่อไปเยี่ยมคู่เสียวส่วนใหญ่
มีของฝากทุกครั้งถึงร้อยละ 82.5 เส้นทาง การมีของฝากทุกครั้งเพียงร้อยละ 64.8
ประเภทของฝากส่วนใหญ่ เสียวคังเคิมและเส้นทาง การมีคล้าย ๆ กัน เช่น เป็นพวก
ผักสวนครัว ผลไม้ และอื่น ๆ ได้แก่ พริก มะเขือ พัก แฟง แดง ถั่ว ผลไม้เช่น มะม่วง
ขนุน มะพร้าว นอกจากนี้มี หน่อไม้ เห็ด ข้าวสาร หมากพลู ยาสูบ เกลือ ปลา ร้า
ผ้าไหม ขี้ไต้ ฯลฯ เป็นของฝากจากเสียวคังเคิม และเส้นทาง การร้อยละ 25.3 และ
24.3 ตามลำดับ

กรณีคู่เสียวคังเคิมมาเยี่ยมเสียว ส่วนใหญ่มีของฝาก
ทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.5 เป็นเสียวคังเคิม และเส้นทาง การร้อยละ 77.7
และ 62.1 ตามลำดับ ประเภทของฝากส่วนใหญ่เป็นผักสวนครัว ผลไม้ คิดเป็นร้อยละ
23.0 เป็นของฝากจากเสียวคังเคิม และเส้นทาง การ ร้อยละ 26.6 และ 17.9
ตามลำดับ ประเภทของฝากก็คล้าย ๆ กับที่เสียวนำไปเยี่ยมคู่เสียว

การที่คู่เสียวได้มีของฝากไปให้ซึ่งกันและกัน เวลาไป
ติดต่อเยี่ยมเยียนกันนี้ ถือได้ว่าเป็นการช่วยเหลือกันค่านเศรษฐกิจ

ข. การช่วยเหลือด้านสิ่งของ เสี่ยงตั้งเดิมเวลาติดต่อกัน
กันและกัน ส่วนใหญ่ได้ขอความช่วยเหลือกัน เช่น ขอเมล็ดพันธุ์ข้าว ขอข้าวเปลือก
มาบริโภค ขอปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ปลากระป๋อง ไข่ไก่ ฯลฯ

เสี่ยงทางการไถให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่
ให้ไม้เสียมมาปลูกกระต๊อมปลายนา ให้ไม้มาปลูกบ้าน ช่วยเขียนแปลนบ้าน ให้เมล็ด
พันธุ์ข้าว ให้ท่อนมันสำปะหลังมาทำพันธุ์ เป็นต้น

ค. ด้านการเงิน เสี่ยงตั้งเดิมได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดย
ให้ยืมเงิน ไม่คิดดอกเบี้ย ไม่กำหนดเวลาส่งคืน และไม่ต้องมีสิ่งของค้ำประกัน จำนวน
เงินที่ให้ยืมตั้งแต่ 50-3,000 บาท มีจำนวน 14 ราย หรือร้อยละ 13.6 ของจำนวน
เสี่ยงที่ไปติดต่อกัน เสี่ยงทางการไถให้ความช่วยเหลือกันโดยให้ยืมเงินครั้งละ 100-
200 บาท มีจำนวน 5 ราย หรือร้อยละ 5.2 ของจำนวนเสี่ยงที่ไปติดต่อกัน

ง. ด้านแรงงาน เสี่ยงตั้งเดิมส่วนใหญ่ได้ช่วยเหลือกันด้าน
แรงงาน เช่น ช่วยคานา เกี่ยวข้าว นวดข้าว คายหญ้าไถมันสำปะหลัง เลื่อยไม้ ช่วย
ปลูกบ้าน ช่วยติดตามควายที่หาย ให้ช่วยพาไปซื้อควาย ช่วยเลี้ยงหมู ฯลฯ เสี่ยงทางการ
ส่วนใหญ่ได้ช่วยกันคานา เกี่ยวข้าว นวดข้าว ช่วยเกี่ยวเกี่ยวหัวมันสำปะหลัง เก็บพริก
ช่วยตามหาควายที่หาย ฯลฯ

จ. ด้านบริการ เสี่ยงตั้งเดิมส่วนใหญ่ช่วยพาผู้เสี่ยงไปแลก
ข้าวในหมู่บ้าน ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำด้านการจับจ่าย ให้คำแนะนำด้านการประกัน
ราคาข้าว ช่วยหางานให้ทำ ฯลฯ เป็นต้น ผู้เสี่ยงทางการส่วนใหญ่ได้ช่วยหางานให้เสี่ยง
ทำ ช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหนังสืออ่านเล่น ให้เสี่ยงยืมหนังสือ ฯลฯ เป็นต้น

สรุปแล้ว การที่ผู้เสี่ยงได้มีของฝากไปฝากกันเวลาไปเยี่ยมเยียนกัน
การช่วยเหลือกันด้านสิ่งของ ด้านการเงิน ด้านแรงงาน และด้านบริการ จัดได้ว่าเป็น
การช่วยเหลือกันในด้านเศรษฐกิจ

4.2 ในค่าน้ำสงคม

เสี่ยวคั้งเคิมส่วนใหญ่ได้มาติดต่อกับเยียมเยียนซึ่งกันและกัน มีความ
ทุกซอรันก็ปรึกษากัน ทำให้คูเสี่ยวมีความอบอุ่นใจ มีความสบายใจขึ้น นอกจากนี้ยังไป
เที่ยวงานบุญด้วยกัน เช่น บุญเวส สงกรานต์ บุญบั้งไฟ บุญกรีน ฉ่าป่า บุญเข้าพรรษา
 ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งทำให้จิตใจเบิกบาน และได้รู้จักคนมากขึ้น เสี่ยวทางการส่วนใหญ่
ได้มาติดต่อกับซึ่งกันและกัน มาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และปรึกษากันเรื่องการ
เลือกคู่ครอง การหาเงินมาใช้ในการแต่งงาน การเรียนต่อ การรักษาพยาบาล นอก
จากนี้ยังได้ช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานบวชนาค งานแต่งงาน งานศพ และไปเที่ยวเทศกาล
งานบุญต่าง ๆ ด้วยกัน

4.3 ในค่าน้ำเมืองและการปกครอง

เสี่ยวคั้งเคิมส่วนใหญ่ที่อยู่หมู่บ้านเดียวกันกับคูเสี่ยว ได้ชวนกันไป
เข้าร่วมประชุมเมื่ออยู่หมู่บ้านเรียกประชุม ชวนกันไปพัฒนาหมู่บ้าน และพัฒนาวัด เป็นต้น
คูเสี่ยวทางการส่วนใหญ่ที่อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงกัน ได้ชวนกันไปพัฒนาวัด พัฒนาหมู่บ้านให้
มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เสี่ยวที่เป็นลูกเสื่อชาวบ้านได้กระตุ้นให้คูเสี่ยวสนใจในการปกครอง
ท้องถิ่น เช่น ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องสภาตำบล การเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน กระตุ้น
ให้สนใจด้านการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้ง
กำนัน ฯลฯ เป็นต้น

5. ทศนคคิของเสี่ยวคั้งเคิม เสี่ยวทางการ และทศนคคิของประชาชนกิ่งอำเภอ
เปือยน้อย ที่มีต่อโครงการผูกเสี่ยวทางการ และการผูกเสี่ยวคั้งเคิม

5.1 ทศนคคิของเสี่ยวคั้งเคิม และเสี่ยวทางการที่มีต่อโครงการผูกเสี่ยว
ทางการ และการผูกเสี่ยวคั้งเคิม

เลี้ยวตั้งเดิมส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการผูกเลี้ยวทางการก็ร้อยละ

78.8 เหตุผลเพราะเป็นการรักษามาประเพณีอันดั้งเดิม และสร้างสรรคความรักใคร่กลมเกลียวกัน เลี้ยวทางการมีความเห็นว่าโครงการผูกเลี้ยวทางการก็ มีถึงร้อยละ 87.3

เหตุผลเพราะการผูกเลี้ยวทางการทำได้ครั้งละหลายคู่ จะทำให้มีความรักกันกว้างขวาง เลี้ยวตั้งเดิมส่วนน้อยเห็นว่า โครงการผูกเลี้ยวทางการไม่ดี มีเพียงร้อยละ 16.3

เหตุผลมีว่า การผูกเลี้ยวทางการมีจำนวนมาก เกรงว่าจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร เลี้ยวส่วนใหญ่ก็ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เกรงว่าจะเข้ากันไม่ได้ เลี้ยวทางการเห็นว่าโครงการผูกเลี้ยวทางการไม่ดี มีเพียง 12.7 เหตุผลเพราะเลี้ยวทางการส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เกรงว่าจะสนิทสนมกันยาก เลี้ยวตั้งเดิมเห็นว่าควรมีการผูกเลี้ยวทางการต่อไปร้อยละ 81.7 เป็นความเห็นเลี้ยวทางการร้อยละ 89.1 เลี้ยวตั้งเดิมให้เหตุผลว่าการผูกเลี้ยวทางการเป็นการฟื้นฟูประเพณีผูกเลี้ยว เป็นการสร้างความรักใคร่ปรองดองกัน ขณะที่เลี้ยวทางการให้เหตุผลว่า ควรมีการผูกเลี้ยวทางการต่อไป เพราะเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ มีพิธีใหญ่โต และมีพยานมากมาย

เลี้ยวตั้งเดิมส่วนน้อย ร้อยละ 9.6 เห็นว่าไม่ควรมีการผูกเลี้ยวทางการต่อไป เหตุผลเนื่องจากผูกเลี้ยวจำนวนมากจะไม่ศักดิ์สิทธิ์ มีแต่ปริมาณ เกรงจะไม่มีคุณภาพ เพราะคู่เลี้ยวไม่ได้มีพื้นฐานมาจากความรักกันมาก่อน แต่มีเลี้ยวทางการส่วนน้อย ร้อยละ 7.3 ที่เห็นว่าไม่ควรมีการผูกเลี้ยวทางการต่อไป เพราะเลี้ยวส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เกรงว่าจะรักกันได้ยาก

เลี้ยวตั้งเดิมและเลี้ยวทางการมีความเห็นว่าโครงการผูกเลี้ยวทั้ง 2 แบบ คือเท่า ๆ กัน มีถึงร้อยละ 60.7

5.2 ทศนคติของประชาชนกิ่งอำเภอเบ็ญ้อยน้อย ในหมู่บ้านตัวอย่างที่มีต่อโครงการผูกเลี้ยวทางการ และการผูกเลี้ยวตั้งเดิม

ก. จากผลการอภิปรายเป็นรายบุคคล สรุปได้ว่า โครงการผูกเสี่ยวทางการที่ เพราะทำให้ประชาชนรักใคร่กัน สาเหตุที่เขาไม่ได้ผูกเสี่ยวทางการครั้งนี้ ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีเวลา ไม่มีคนเฝ้าบ้าน บางรายมีอายุมาก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการผูกเสี่ยวทางการต่อไป และควรขยายการผูกเสี่ยวทางการออกไปในระดับจังหวัดทั่วประเทศ และเห็นว่าการผูกเสี่ยวดั้งเดิม และเสี่ยวทางการก็เท่า ๆ กันแต่เป็นคนละอย่าง

ข. จากผลของการอภิปรายเป็นกลุ่มของประชาชนกิ่งอำเภอเปือยน้อย ในหมู่บ้านตัวอย่าง สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่กลุ่มเห็นว่าการผูกเสี่ยวทางการที่ เพราะเป็นการส่งเสริมความรักใคร่กลมเกลียวกัน และควรมีการผูกเสี่ยวทางการต่อไป จะได้รักษาประเพณีอันดีงามไว้ หากเปรียบเทียบเสี่ยวดั้งเดิมและเสี่ยวทางการแล้ว จะคิดคนละอย่าง เสี่ยวดั้งเดิมดีเพราะ ส่วนใหญ่คู่เสี่ยวจะมีความรักใคร่กันมาก่อน หลังผูกเสี่ยวกันแล้วก็อาจจะทำให้รักใคร่สนิทสนมกันมากขึ้นก็ได้ เสี่ยวทางการดีเพราะวันผูกเสี่ยวมีผู้ใหญ่ให้ความสำคัญและมาเป็นพยานมากมาย สาเหตุที่สมาชิกกลุ่มไม่ได้สมัครผูกเสี่ยวทางการในครั้งนี้ เพราะส่วนใหญ่ติดธุระ บางรายเห็นว่าตัวเองช้ำเหงา และอายุมาก

แนวความคิดที่ได้จากการวิจัยนี้มีว่า หลังจากการผูกเสี่ยวแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นเสี่ยวดั้งเดิม หรือเสี่ยวทางการ การผูกเสี่ยวจะมีความหมายและมีความสำคัญได้นั้น คู่เสี่ยวจะต้องมีการติดต่อปะทะสังสรรค์กันทางสังคม (Social Interaction) วิธีการติดต่อกันอาจจะไปติดต่อเยี่ยมเยียนด้วยตนเอง หรือโดยการเขียนจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ การฝากส่งไปกับบุคคลอื่น ฯลฯ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้คู่เสี่ยวเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจกัน กระทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้วยกัน ไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ซึ่งมีผลทำให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญ มันคงปลอดภัยได้ในที่สุด

อีกประการหนึ่ง ความรักใคร่สนิทสนมของคู่เสี่ยวนี้ จะไม่มีเฉพาะเสี่ยวกับเสี่ยวเท่านั้น หากจะแผ่ขยายไปถึงพ่อแม่ และญาติพี่น้องในครอบครัวของเสี่ยว ตลอดจนคนในหมู่บ้านของเสี่ยว ก็จะนับถือว่าเป็นญาติพี่น้อง และเป็นหมู่บ้านของตนอีกด้วย ดังนั้น การผูกเสี่ยวจึงมีแต่คุณประโยชน์ เพราะเป็นการสร้างสรรค์ความรัก ความสามัคคีเชื่อมโยงกันหลายระดับ นับตั้งแต่บุคคลต่อบุคคล ต่อครอบครัว หมู่บ้าน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งเป็นการสร้างความสามัคคีอย่างกว้างขวาง แต่ถ้าหากคู่เสิวนำความเป็นมิตรเป็นเพื่อนสนิทกันไปประกอบกิจกรรมที่ทุจริต ผิดประเพณีแล้ว ก็จะทำให้กลุ่ม และสังคม ประเทศชาติ มีความเคียดแค้น และมีความหายนะอย่างกว้างขวางได้เช่นกัน ดังนั้นคู่เสี่ยวจึงควรกระทำแต่ความดี มีศีลธรรมเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาสำคัญที่ควรศึกษาวิจัยต่อไป

1.1 จากการศึกษาได้พบว่าขณะผูกเสี่ยว เสิี่ยวที่อยู่ในกลุ่มอายุน้อยได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันและช่วยเหลือกันมากกว่าเสี่ยวที่อยู่ในกลุ่มอายุมาก แต่การศึกษาค้างครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงถึงอำเภอเบญจมาศแห่งเดียวเท่านั้น ควรมีการศึกษาให้ลึกซึ้ง และขยายขอบเขตและสถานที่การศึกษาให้กว้างขวางกว่านี้

1.2 เสิี่ยวจากหมู่บ้านยากจนหนาแน่นมาก ^{หมู่บ้าน} ยากจนหนาแน่นปานกลาง และ ^{หมู่บ้าน} ยากจนหนาแน่นน้อย จะมีความแตกต่างกันในการติดต่อสัมพันธ์กัน และการช่วยเหลือกันและกันหรือไม่

1.3 เสิี่ยวทางการที่มีคู่เสี่ยวดั้งเดิมมาก่อน จะติดต่อกันและช่วยเหลือกันมากกว่ากระทำต่อคู่เสี่ยวทางการหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการผูกเสี่ยวทางการ

2.1 การผูกเสี่ยวทางการไม่ควรมีจำนวนคู่เสี่ยวมากจนเกินไป ควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

2.2 อายุของคู่เสี่ยวไม่ควรมากจนเกินไปขณะผูกเสี่ยว เพราะการผูกเสี่ยวอายุมาก ๆ มักจะไม่ไปมาหาสู่กัน

2.3 หลังผูกเสี่ยวแล้ว ควรมีการกระตุ้นให้คู่เสี่ยวมีการติดต่อสัมพันธ์กัน เช่น อาจจะทำงานเพื่อให้คู่เสี่ยวได้พบปะสังสรรค์กัน

2.4 หมู่บ้านของคู่เสี่ยวไม่ควรอยู่ห่างกันจนเกินไป เพราะจะทำให้ไปติดต่อเยี่ยมเยียนกันยาก

2.5 หลังผูกเสี่ยวทางการแล้ว ควรมีการติดตามผลและประเมินผลว่า คู่เสี่ยวมีความสามัคคีกัน และช่วยเหลือกันเพียงใด หรือมีความขัดแย้งกันประการใด